

Vogelreis Noord-Spanje

Pyreneeën, steppen van Monegros
en Ebro Delta

8 – 17 augustus 2020

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

Dag 1 – 8 augustus 2020 Vlucht Amsterdam - Bilbao en eerste kennismaking Hoge Pyreneeën

De vlucht vanuit Amsterdam was lekker vroeg, waardoor we al om 11:30 landden in Bilbao. Deze luchthaven was overigens niet de oorspronkelijk beoogde bestemming, maar omdat Barcelona een reisadvies oranje had als gevolg van het aantal Coronabesmettingen was er last-minute besloten om de vlucht te wijzigen. Wel zo veilig. Voor het dagprogramma was dit zelfs iets gunstiger, omdat de autorit naar Jaca in de Pyreneeën een uurtje korter was. Het kleine reisgezelschap zou uit enkele Belgen en Nederlanders bestaan, maar door strenge Coronamaatregelen in België was het niet mogelijk voor de Belgische deelnemers om mee te reizen. Zo werd het bijna een privéreis met slechts drie deelnemers. Wat een luxe. Halverwege de middag kwamen we aan in Jaca en we besloten eerst te gaan vogelen en later in te checken. We wilden geen tijd onbenut laten, het enthousiasme werd meteen duidelijk. De eerste stop leverde meteen een aantal leuke soorten op, zoals vale gier, steenarend en lammergier. Voor de laatste twee was wel een telescoop nodig. Ook waterspreeuw en grauwe klauwier lieten zich zien. Een paar kilometer verderop en enkele honderden meters hogerop werden we verrast door een juveniele en adulte grijze gors die zich prachtig lieten fotograferen. Op dezelfde locatie passeerde een slangenarend. Nog wat hogerop zagen we o.a. waterpiepers, tapuiten en alpenkraaien. 's Avonds voor het late diner, voor Nederlandse begrippen althans, telden we toch al 42 soorten op onze daglijst. Niet slecht voor een halve dag vogelen.

Grijze gors (juveniel)

Grijze gors (adult)

Dag 2 – 9 augustus 2020 Mallos de Riglos en Hoge Pyreneeën

Zoals het echte vogelaars betaamt, waren we vroeg uit de veren. We ontbeten de hele reis in het veld, zo ook deze dag. Verscholen in de schaduw van de Pyreneeën ligt het relatief onbekende voorgebergte. De streek tussen het hooggebergte en de Ebrovallei wordt gedomineerd door klovengebieden en imposante rotsen, waaronder de Mallos de Riglos, een van de meest bijzondere natuurverschijnselen in Spanje. De Mallos de Riglos bestaat uit een reeks verticale rotsformaties, die waken over het dorpje Las Peñas de Riglos. Elk van de 21 "Mallo's" draagt een eigen naam, de hoogste rots is de "Stamper", anderen heten "het Kasteel" of "het Mes". Sommige rotswanden van de Mallos zijn wel 300 meter hoog. De steile, bijna loodrechte wanden van de Mallos de Riglos vormen een enorme uitdaging voor klimmers. Tijdens ons ontbijt zagen we de eerste rare vogels, rotsbeklimmers die aan de steile rotswanden hingen voor hun plezier. Je moet het maar durven! Wij gingen voor onze eigen uitdaging, vliegende vogels spotten. We hoefden niet ver te lopen voor de eerste leuke soorten zich aandienen. Rotsmussen en roodkopklauwieren werden vereeuwigd binnen de eerste 100 meter en nog eens 100 meter verder liepen we letterlijk tegen een vogel hotspot aan. Op nog geen 50 m² zagen we diverse bijzondere soorten, waaronder orpheusspotvogel, westelijke orpheusgrasmus en draaihals. De wandeling langs de rotswanden leverden nog meer

mooie soorten op, zoals westelijke baardgrasmus, provençaalse grasmus en kleine zwartkop. Ondertussen was het warm genoeg geworden voor de vale gieren en aasgieren om op de thermiek hun rondjes te cirkelen boven onze hoofden. Wat een geweldige locatie!

Westelijke baardgrasmus

Westelijke Orpheusgrasmus

Terug in het hotel een korte siësta gehouden en daarna weer naar de Hoge Pyreneeën gereden. Dit keer gingen we 200 meter de grens over naar het Franse gedeelte van deze bergketen. Doelsoort was de rode rotslijster, die ons blijkbaar al verwachtte. We zagen adulte en juveniele exemplaren op de rotsen zitten. Ook een familie paapjes was driftig in de weer. De grootste verrassing kwam toen een ortolaan zich presenteerde en kennelijk nog jong te voeren had. Na deze enerverende dag was de soortenlijst inmiddels de 70 gepasseerd.

Rode rotslijster

Ortolaan

Dag 3 – 10 augustus 2020 Hoge Pyreneeën en klooster San Juan de la Peña

Deze dag stond één van de regionale specialiteiten op het programma, de citroensijs. We reden naar Puerto de Somport, een bergpas op 1640 meter hoogte in de Pyreneeën nabij de grens van Frankrijk

en Spanje. In de vroege ochtend beklommen we een heuvel waar deze doelsoort eerder was gezien door lokale vogelaars. Hoe goed we onze best ook deden, de citroensijs kwam niet in beeld. Even verderop nog een heuvel getrotseerd, maar ook hier hadden we geen geluk. Wel veel waterpiepers en tapuiten gezien. Ook een laatste poging leek geen treffer op te leveren totdat een citroensijs notabene in een plasje midden op de weg zat te drinken. Hoewel de sijs verwoede pogingen deed zich te verstoppen in nabij gelegen dennenboompjes, werd deze toch gevonden en vastgelegd. Het klimwerk werd dus uiteindelijk toch beloond. Laat in de ochtend in skiresort Canchandú met de skilift verder naar boven gegaan. Er kan hier sneeuw liggen van eind oktober tot eind mei, maar midden augustus was het landschap groen en de temperatuur zomers warm. In de skilift zagen we een slangenarend passeren en op de top zagen we weer veel tapuiten en voor de derde keer een alpenmarmot. Ook zagen we veel vogels op trek, waaronder tientallen zwarte wouwen. Aan roofvogels deze ochtend geen gebrek, want naast de genoemde slangenarend en zwarte wouw, zagen we ook vale gier, aasgier, lammergier, dwergarend, buizerd en sperwer. Terug aan de voet van de skilift zagen we zwarte roodstaarten, Europese kanaries en geelgorzen. Kort na een welverdiende koffiepauze hoorden we het scherpe geluid van alpenkauwen dat doet denken aan een flipperkast. Ze zaten op paaltjes dicht langs de weg en we konden ze dan ook goed fotograferen.

Citreus

Vuurgoudhaan

's Middags geen tijd voor siësta, want we moesten nog een flink stuk rijden naar het klooster San Juan de la Peña. Overigens was het geen straf om in deze prachtige omgeving te rijden. De weg naar het klooster ging langs kliffen die bewoond werden door vale gieren. Het klooster zelf lag in een bos- en bergachtige omgeving met uitzicht over valleien. Een fraaie wandeling gemaakt door het bos met een mooie oogst aan zangers, zoals boomklever, kuifmees en vuurgoudhaan. Op het hoogste punt met vrij uitzicht over de omgeving, zagen we een aantal alpengierzwaluwen langs de kliffen zoeven. Wat een mooie afsluiting van weer een geweldige dag. Na het lijsten stond de teller inmiddels op 85 soorten.

Dag 4 – 11 augustus 2020 Steppen van Monegros (omgeving Belchite)

Na de Pyreneeën stond een bezoek aan de uitgestrekte vlaktes bij Monegros op het programma. Het habitat was hier totaal anders. Het is het droogste gedeelte van de Ebro Vallei. De droge, spaarzaam begroeide steppen zijn de perfecte habitat voor de Duponts leeuwerik. Deze schaarse soort laat zich vaak lastig zien terwijl hij vaker over de grond rent dan opvliegt. Om een kans te maken de Duponts leeuwerik te zien te krijgen, moesten we vroeg op pad. Na het uitchecken in Jaca zijn we om 6:30 vertrokken. Om 8:30 stonden we te ontbijten aan de rand van het wildpark Lomaza de Belchite,

thuishaven van diverse soorten leeuweriken, zangvogels en roofvogels. We besteden enkele uren in het gebied en stoten eenmaal kort een vogel op, maar helaas te kort om door iedereen gezien te worden. Gelukkig zagen we wel de kortteen-, kleine kortteen- en kalenderleeuwerik. Daarnaast de grauwe en bruine kiekendief, Iberische klapekster en een eerste glimp van de witbuikzandhoen. Vervolgens reden we naar het vogelreservaat El Planerón. Onderweg zagen we de eerste bijeneters.

Vogelreservaat Monegrossteppen

Bijeneter

In het reservaat was het goed vogelen. Het leek wel of we het hele gebied hadden afgehuurd, want de hele middag zagen we amper tot geen mensen. We stopten vaak langs de zandweg en vogelden er op los met telescoop, verrekijker en blote oog, terwijl onze camera's niet onberoerd bleven. We zagen o.a. de steenarend, toch wel een verrassende soort voor de steppe, theklaleeuweriken, rode

Vogelen in de Monegrossteppe

patrijs, grielen en veel meer.

Hierna reden we al vogelend richting ons hotel, Hospedería Monasterio de Rueda, een voormalig klooster, prachtig gelegen in 'the middle of nowhere'. Onderweg zagen we een paar leuke soorten, zoals de kleine torenvalk, slangenarend, grauwe kiek, scharrelaar, westelijke blonde tapuit en zwarte tapuit. 's Avonds in het hotel heerlijk genoten van de rust en het diner. Inmiddels de grens van 100 soorten gepasseerd.

Dag 5 – 12 augustus 2020 Vogelhut omgeving Belchite en eerste kennismaking Ebrodelta

Om 5:30 vertrokken we vanuit ons hotel. Omdat de Nederlandse regering inmiddels het reisadvies voor deze regio in Spanje had opgeschaald naar code oranje, verbleven we maar 1 nacht in dit mooie klooster en zouden we eerder dan gepland naar de Ebro delta rijden. Maar voor het zover was sloten we ons ruim 4 uur op in een prachtig gesitueerde vogelhut nabij Belchite. De eerste soorten van de Monegrossteppe kwamen al snel. Grauwe gorzen waren er als eerste bij. Overigens zagen we de hele

ochtend groepen grauwe gorzen die kwamen badderen. Maar er was voldoende afwisseling. Zo zagen we van heel dichtbij de Iberische klapekster, alpenkraaien, een (verdwaald) witgatje en diverse soorten leeuweriken. Het hoogtepunt van de ochtend was toch wel de specialiteit van deze omgeving, de witbuik- en zwartbuikzandhoenders. Wat een prachtige, fotogenieke vogels! Op sommige momenten zaten er groepen van minstens 25 stuks voor onze hut. De fotocamera's maakten overuren. Aan het eind van de ochtend, toen de vogelhut min of meer een zweethut (sauna) was geworden, zijn we naar het nabijgelegen plaatsje Codo gereden om bij te komen van al dit moois. We lieten ons de koffie heerlijk smaken en ondertussen keken we de prachtige foto's terug van de ochtend. Althans, een eerste selectie want geen van de deelnemers had minder dan 1000 foto's geschoten. Het is een understatement om te zeggen dat de vogelhut een absolute topper was.

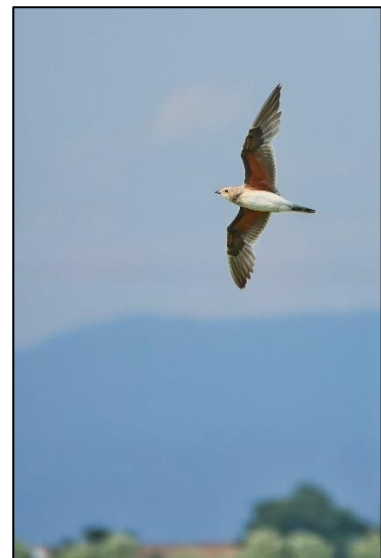

Witbuikzandhoen

Iberische klapekster

In de middag zijn we naar de Ebrodelta gereden. De honger onder de vogelaars was blijkbaar nog niet gestild, want ook hier besloten we eerst te gaan vogelen en pas later bij het hotel in te checken. Het Natuurpark Ebrodelta (Parc Natural del Delta de l'Ebre) heeft een oppervlakte van 78 km². In het natuurpark liggen beschermde wetlands (draslanden), stranden, moerassen en zoutpannen. De Ebrodelta is één van de belangrijkste vogelgebieden in Spanje voor broedvogels en een belangrijk gebied voor trekvogels. Deze middag deden we een grand tour door de delta, waarbij we ruim 40 nieuwe soorten zagen voor deze reis: 8 soorten reigers, 15 soorten steltlopers, 5 soorten meeuwen, enzovoorts. Soms kwam je ogen en oren tekort om alles te kunnen waarnemen, maar gelukkig zouden we nog enkele dagen in de delta verblijven. Het triptotaal aan vogelsoorten stond inmiddels boven de 150.

Vorkstaartplevier

Dag 6 – 13 augustus 2020 Parc Natural dels Ports (Mont Caro) en Ebrodelta

Ons hotel lag in de Catalaanse stad Tortosa, precies tussen Parc Natural dels Ports en Parc Natural del Delta de l'Ebre (Ebrodelta). Beide natuurparken waren in minder dan 30 minuten te bereiken. In de ochtend gingen we naar Parc Natural dels Ports. Het natuurpark maakt deel uit van een kalksteenmassief en het landschap bestaat uit grillige rotsformaties. Het hoogste punt is de berg Caro

op 1447 meter. Deze berg zijn we opgereden waarbij we onderweg diverse stops hebben gemaakt. Blijkbaar was deze berg ook in trek bij wielrenners, want we zagen meer van deze “soort” langskomen dan we vogels zagen. Wel een paar leuke soorten gezien, zoals de bergfluitier en slechtvalk. Op de top genoten we van het uitzicht en zagen we een familie zwarte mezen, heggenmus, zwarte roodstaarten en vale gieren.

Uitzicht vanaf de top van Mont Caro

Na de siësta weer naar de Ebrodelta gereden. Ondanks dat we de vorig dag al veel soorten hadden gezien, konden we toch nog bijna 20 nieuwe soorten aan ons triptotaal toevoegen. Naast een aantal meer gangbare soorten, zagen we ook zwarte en grote sterns, grote karekiet en buidelmezen. Ook zagen we enkele woudapen, een soort die op de Nederlandse rode lijst staat. Aan het eind van de

Woudaap

dag stonden we op een uitkijktoren naar duizenden zwarte ibissen te kijken, die in groepjes langs vlogen en landden in een nabij gelegen rijstveld om daar de nacht door te brengen. Wat een spectaculair gezicht!

Witwangstern

Audouins meeuw

Dag 7 – 14 augustus 2020 Ebrodelta en Parc Natural dels Ports

We hadden inmiddels 2 keer de Ebrodelta bezocht in de middag en avond, maar nog niet in de ochtend. Zoals elke dag voor het ontbijt vertrokken. Brood en beleg gingen mee om in het veld te ontbijten nadat we de eerste soorten van de dag al hadden gezien. De eerste stop bleek een hele mooie. In Nederland is een ontmoeting met een woudaap een zeldzame aangelegenheid, maar hier in de delta zagen we ze geregeld in de dichte rietkragen bewegen. Op een lengte van nog geen 100 meter zagen we in de vroege ochtend zeker 10 woudaapjes die heel actief bezig waren. Wat mooi en bijzonder om dit zo te zien. Op deze locatie vlogen witwangsterns, zwarte ibissen, ralreigers, kwakken, kleine zilverreigers en ijsvogels af en aan. Iets verderop zagen we buidelmezen en nog meer woudapen. Omdat we al veel soorten in de delta hadden gezien tijdens de voorgaande dagen, was het lastig om nieuwe soorten te ontdekken. Toch was het geen straf om hier te vogelen omdat sommige soorten zich nu van dichtbij lieten bewonderen. Dit gaf mooie fotografiemogelijkheden.

Buidelmees

Kwak en zwarte ibissen

Aan het eind van de middag wederom naar Parc Natural dels Ports gereden. We verbleven met name in en rond olijfboomgaarden en zagen o.a. de westelijke baardgrasmus, westelijke orpheusgrasmus, kleine zwartkop en een familie roodkopklauwieren. Ook nog even gezocht naar de hop die we een dag eerder in een soortgelijke omgeving hadden gezien, maar deze dag hadden we minder geluk. Op de terugweg naar het hotel trokken zwarte spreuwen onze aandacht met hun scherpe, krachtige, langgerekte en rollende geluid.

Dag 8 – 15 augustus 2020 Parc Natural dels Ports (Horta de Sant Joan) en Ebrodelta

Vale gier

In de ochtend naar een nieuw gebied in Parc Natural dels Ports gereden. De bijzondere schoonheid en sfeer van dit gebied was een inspiratiebron voor Picasso, die hier een tijd heeft gewoond in Horta de Sant Joan. Onderweg zagen we rotsmussen en een roodstuitzwaluw. De eerste doelsoort was de

Kleine zwartkop

Roodkopklauwier

Iberische groene specht. De kenmerkende lachende roep hoorden we een aantal keer, maar de vogel liet zich helaas niet zien. Wel een paar gangbare zangers gezien, zoals roodborst, vink en boomklever. De tweede doelsoort was de blauwe rotslijster. De habitat was er perfect voor. Op meerdere plaatsen de rotswanden afgespeurd, maar hij liet zich alleen even aan de reisleider zien. De derde doelsoort van de ochtend was de havikarend. Ook deze soort op diverse plaatsen gezocht, maar verder dan de havik zonder achtervoegsel kwamen we niet. De vale gieren gaven echter wel acte de présence, zoals zo vaak deze reis.

's Middags in de Ebrodelta het aantal soorten voor onze triplijst nog kunnen uitbreiden en nog een paar mooie foto's kunnen maken van reeds aangevinkte soorten. De laatste vogel die we in de delta zagen was de lachstern, een leuke afsluiter van de dag. Na het daglijsten stond de teller op 179.

Bosruiter

Ijsvogel

Dag 9 – 16 augustus 2020 Steppen van Monegros (Lomaza de Belchite) en omgeving Bilbao

Omdat we de volgende dag vanuit Bilbao zouden terugvliegen in plaats van Barcelona (zie dag 1), werd vandaag een semi-reisdag. We besloten vroeg te vertrekken en omdat we langs de steppen van Monegros kwamen, zouden we hier nog een tweede poging wagen om de Duponts leeuwerik te zien. Hetzelfde scenario voltrok zich als op dag 4. We hoorden de Duponts leeuwerik wel, maar zagen hem niet, met uitzondering van de reisleader. Maar ja, die heeft dan ook een getraind oog en iets meer intuïtie. Om toch enige troost te bieden, besloot een familie brilgrasmussen zich te laten zien. Dit was alweer de 5^e grasmussoort op deze reis. Ook zagen we de westelijke blonde tapuit en wederom de Iberische klapekster.

Na het laatste bezoek aan de Monegrossteppe zijn we in ruim 3 uur doorgereden naar ons hotel in Quejana, zo'n 45 rijminuten ten zuiden van Bilbao. Eenmaal aangekomen, hadden we toch een enigszins onbevredigend gevoel over de dagscore. We besloten nog "even" naar de Atlantische kust te rijden, toch nog gauw een uur vanaf het hotel. We reden naar de vissersplaats Bermeo, een bekende plaats voor Beardingbreaks aan de golf van Biskaje. Aan het eind van de middag stonden we te vogelen op een klif, zo'n 80 meter boven zee. We zagen veel geelpootmeeuwen op ooghoogte langsvliegen. De show werd echter gestolen door maanvissen, die zich aan het wateroppervlak op hun zij draaiden om zich door zeevogels van parasieten te laten ontdoen.

Uitzicht over de golf van Biskaje nabij Bermeo

Op de terugweg gestopt bij het Urdaibai bird center waar we nog snel een vogelkijkhut indoken. Hier 5 nieuwe soorten voor de triplijst gespot, waaronder de watersnip. Ook de waterral liet zich nog even zien. Terug in het hotel nog net de daglijst kunnen bijwerken in het schemerdonker. Alle deelnemers waren zeer tevreden met een totaalscore van 185 soorten tijdens deze reis.

Ter afsluiting van de dag hebben de deelnemers de top 5 van soorten voor deze reis gekozen. Het werd een mix van regionale specialiteiten, het fotogenieke gehalte en het verrassingseffect van niet verwachte soorten:

1. Witbuikzandhoen
2. Ortolaan
3. Westelijke orpheusgrasmus
4. Citroensijs
5. Woudaapje

Dag 10 – 17 augustus 2020 Vlucht Bilbao - Amsterdam

De opkomende zon kleurde de lucht prachtig rood. Moedertje Natuur gaf ons een mooi slotakkoord. Voor het eerst deze reis niet in het veld maar in het hotel ontbeten.

Opkomende zon vanaf hotel

Voor vertrek om 08:45 naar het vliegveld van Bilbao zagen we nog enkele zangertjes, zoals Europese kanarie en gele kwik. Onderweg bij een tankstation werden we nog getrakteerd op een laatste nieuwe soort van deze reis, een glanskop. Hiermee kwam de eindscore op 186 vogelsoorten.

Op het vliegveld van Bilbao namen de deelnemers afscheid van reisleider Laurens, die meteen doorging naar een volgende mooie reis van Birdingbreaks in het noorden van Spanje. Moe maar voldaan vlogen de deelnemers na een zeer geslaagde reis naar Amsterdam. Een hele mooie ervaring rijker!

Bilbao, augustus 2020

Marco van der Lans